

การกำหนดความผิดและโทษเกี่ยวกับการใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยมิชอบ

CRIMINAL OFFENSE AND SANCTIONS FOR MISUSE OF EMERGENCY NUMBERS

นิพนธ์ พานแก้ว¹ และ ญาดา กาศยปพันธ์²

¹นักศึกษาริญาโท หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต, nichanan0612@hotmail.com

²อาจารย์ประจำ หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาการกำหนดความผิดและโทษเกี่ยวกับการใช้หมายเลขฉุกเฉินตามกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันและตามร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในส่วนที่ว่าด้วยการกำหนดความผิดของการใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยไม่มีเหตุฉุกเฉิน โดยเป็นการศึกษาวิจัยเอกสาร และเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และสิงคโปร์

ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า การใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยมิชอบในประเทศไทยในปัจจุบันไม่มีการกำหนดให้การใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยมิชอบเป็นความผิดเฉพาะ ทำให้ต้องมีการปรับใช้กับบทบัญญัติทั่วไปที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 397 ความผิดฐานก่อความเดือดร้อนรำคาญ ซึ่งมีความไม่ชัดเจนเพียงพอ อีกทั้งกรณีหน่วยงานของรัฐที่ให้บริการหมายเลขฉุกเฉินประสงค์จะเรียกค่าสินไหมทดแทนจากการใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยมิชอบก็อยู่ภายใต้หลักความรับผิดทางละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งทำให้หน่วยงานรัฐมีภาระหนักในการพิสูจน์ความรับผิด อนึ่ง ปัจจุบันแม้จะมีการร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่กำหนดความผิดและโทษของการใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยมิชอบไว้เป็นการเฉพาะ แต่การกำหนดความผิดดังกล่าวนี้ยังไม่สอดคล้องและไม่ช่วยแก้ไขปัญหาของการใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยมิชอบได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งยังขาดการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐเรียกค่าสินไหมทดแทนจากผู้หมายเลขฉุกเฉินโดยมิชอบไว้เป็นการเฉพาะ

จากผลการศึกษาวินิจฉัย มีข้อเสนอแนะนอกเหนือจากที่มีการกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ดังนี้ (1) ควรกำหนดความผิดสำหรับผู้ที่เป็นเจ้าของหรือครอบครองโทรศัพท์ที่ใช้กระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขฉุกเฉิน หากว่าบุคคลนั้นเจตนาให้ใช้หรือรู้ว่าผู้นั้นจะใช้โทรศัพท์ของตนเพื่อกระทำความผิด (2) ควรกำหนดความผิดสำหรับบิดามารดาหรือผู้ปกครองของผู้เยาว์ รวมทั้งบุคคลผู้ดูแลบุคคลวิกลจริตตามกฎหมายให้ต้องรับผิดในการยินยอมให้ผู้เยาว์หรือบุคคลวิกลจริตกระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยมิชอบ (3) ควรมีการเพิ่มเติมมาตรการเสริมเพื่อใช้กับผู้กระทำความผิด อันได้แก่ การให้ทำบริการสาธารณะ การให้เข้ารับการศึกษาอบรม เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำความผิด และ (4) ควรกำหนดให้บุคคลที่กระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยมิชอบจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่มีเจ้าหน้าที่ออกไปตามที่มีการร้องขอต่อเหตุการณ์ที่ไม่ได้อยู่จริง โดยทั้งนี้ควรกำหนดให้เป็นความรับผิดในลักษณะความรับผิดโดยเคร่งครัด (Strict Liability)

คำสำคัญ: หมายเลขฉุกเฉิน, การกำหนดความผิดและโทษ, ความรับผิดทางแพ่ง

ABSTRACT

This thesis is a study on the determination of offenses and sanctions for misuse of emergency number in accordance with the existing laws and the Bill on Organization to Assign Radio Frequency and to Regulate the Broadcasting and Telecommunications Services (No. ..) B.E. in the section on the determination of the use of emergency numbers without emergency. This is a documentary research and compared with the laws of foreign countries, including the United States, England and Singapore.

The research found that misuse of emergency numbers in Thailand is currently no provision for misuse of emergency numbers. It must be applied to the general provisions set forth in the Criminal Code section 397 offenses cause nuisance which is not clear enough. Also, if a government agency providing emergency services wishes to claim unlawful emergency numbers, it is under the tort liability under the Civil and Commercial Code that makes it difficult for government agencies to prove liability. In the meantime, even with the drafting of the Organization to Assign Radio Frequency and to Regulate the Broadcasting and Telecommunications Services (No. ..) B.E. that set specifically offenses and sanctions for misuse of emergency number. However, it is inconsistent and does not adequately and effectively solve the problem of emergency numbers. There is also a lack of government authorities to claim compensation from the misuse emergency number of users specifically.

The research are suggestions other than those set out in the Bill on Organization to Assign Radio Frequency and to Regulate the Broadcasting and Telecommunications Services (No. ..) B.E. (1) The Bill should set an offense for those who own or possessor of the telephone number of the offender using the emergency number if the person is intent on using or knowing that the person is using his or her phone for an offense. (2) The Bill should set offenses for parents or guardians of minors and persons who care for person of unsound mind are liable for the consent of a minor or a person of unsound mind to commit an offense related to the misuse of emergency number. (3) The Bill should be additional measures to be taken against the offender, such as doing public service and attend training to be consistent with the purpose of rectifying the offender. (4) The Bill should set an offender who misuse emergency number should be required to pay compensation in the event of an out of office worker who requests a non-recurring emergency number that under the strict liability principle.

Keywords: Emergency Numbers, Criminal Offense and Sanctions, Civil Liabilities

1. บทนำ

รัฐมีหน้าที่ให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน หนึ่งในบริการสาธารณะดังกล่าว คือ การจัดให้บริการหมายเลขฉุกเฉินเพื่อให้บริการประชาชนในเรื่องฉุกเฉินต่าง ๆ ทั้งการให้บริการร้องขอความช่วยเหลือ หรือการสอบถาม โดยมีกรเรียกชื่อกันทั่วไปว่า “สายด่วน” ในแต่ละบริการที่จัดให้ ปัจจุบันในประเทศไทยมีการให้บริการสายด่วนเป็นจำนวนมาก การให้บริการของรัฐในหมายเลขฉุกเฉินแก่ประชาชนเป็นการทั่วไป เพื่อให้ประชาชนที่มีเหตุฉุกเฉินสามารถได้รับการช่วยเหลือได้อย่างทันท่วงที แต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีผู้ใช้บริการหมายเลขฉุกเฉินโดยไม่มีเหตุฉุกเฉินในจำนวนมาก อันทำให้ผู้ที่มีเหตุฉุกเฉินแท้จริงไม่สามารถใช้บริการหมายเลขฉุกเฉินได้ เพราะมีข้อจำกัด

ของกลุ่มสายโทรศัพท์ที่ให้บริการหมายเลขฉุกเฉินและเจ้าหน้าที่ที่รับแจ้งเหตุ โดยเฉพาะหมายเลข 191 หากพิจารณาข้อมูลเป็นรายเดือนจะพบอัตราการโทรแก๊งหรือก่อกวน เช่น ในปี 2549 มีสถิติจากหมายเลขฉุกเฉิน 191 ว่า ในแต่ละเดือนมีผู้โทรเข้ามาแก๊งถึง 80,000 สายจากทั้งหมด 200,000 สาย ส่วนในปี 2557 มีรายงานจากสถิติการโทรหมายเลขฉุกเฉิน 191 ว่า ในเดือนพฤศจิกายน 2557 มีสายโทรเข้ามาแก๊งจำนวน 106,799 สาย จากทั้งหมดจำนวน 250,000 สาย (สมประสงค์ เข็นท้วม, 2549)

หากพิจารณาข้อมูลเป็นรายปีจะพบอัตราการโทรแก๊งหรือก่อกวน เช่น ในปี 2553 มีสายโทรเข้ามาแก๊งหรือก่อกวนที่หมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน 191 จำนวน 663,123 สาย จากสายทั้งหมด 3,128,607 สาย ทั้งนี้มีการแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย 358,475 สาย โทรเข้าไม่ได้รับสาย 695,135 สาย เหตุบริการ 1,562,874 สาย ในปี 2554 มีสายโทรเข้ามาแก๊งหรือก่อกวน 244,174 สาย จากสายทั้งหมด 2,889,336 สาย ทั้งนี้ มีการแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย 427,019 สาย โทรเข้าไม่ได้รับสาย 559,690 สาย เหตุบริการ 1,658,453 สาย และในปี 2555 มีสายโทรเข้ามาแก๊งหรือก่อกวน 363,698 สาย จากสายทั้งหมด 2,970,693 สาย ทั้งนี้ มีการแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย 419,812 สาย โทรเข้าไม่ได้รับสาย 523,525 ครั้ง เหตุบริการ 1,576,688 สาย (สรรค์พิสิฐ เข้มเกษร, 2556)

นอกจากนั้น ในบางครั้งบุคคลคนเดียวโทรเข้ามาโดยไม่มีเหตุฉุกเฉินวันละกว่า 30 ครั้ง เดือนละกว่า 500 ครั้ง (สมประสงค์ เข็นท้วม, 2549) โดยผู้ที่โทรเข้ามาแก๊งหรือป่วนนี้มีทั้งบุคคลทั่วไป บุคคลที่มีความเครียด บุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต และเด็ก

การโทรแก๊งหรือป่วนหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะว่า เพียงการโทรเข้ามาข่มขู่หมายเลขฉุกเฉินโดยไม่มีเหตุฉุกเฉินให้เป็นการผิดอาญา หากแต่การจะพิจารณาว่าการโทรเข้ามาข่มขู่หมายเลขฉุกเฉินโดยไม่มีเหตุฉุกเฉินนั้นมีเนื้อหาแห่งการแจ้งเหตุอย่างไร เช่น หากเป็นการโทรแจ้งว่ามีการวางระเบิด โดยรู้ว่าไม่มีการวางระเบิดจริงก็เป็นความผิดฐานแจ้งความเท็จเกี่ยวกับความผิดทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 173 ซึ่งเป็นความผิดที่มีอัตราโทษหนัก เป็นต้น

อนึ่ง หากการโทรแก๊งหรือป่วนนั้นไม่มีลักษณะเนื้อหาของการแจ้งที่ต้องด้วยลักษณะของความผิดอาญาฐานใดเป็นการเฉพาะ ตามรายงานข่าวบ่อยครั้งที่เจ้าพนักงานให้ข่าวว่าสามารถเอาผิดได้แต่เพียงข้อหาก่อความเดือนร้อนรำคาญ ซึ่งเดิมมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน ปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท อันเป็นความผิดลหุโทษ แต่เมื่อพิจารณาตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 3 ลหุโทษ มาตรา 367 ถึงมาตรา 398 แล้ว พบว่า ลำพังแต่การโทรแก๊งหรือป่วนหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินยังไม่ต้องด้วยลักษณะของความผิดต่าง ๆ ที่มีการกำหนดไว้ในความผิดลหุโทษ ต้องมีลักษณะแห่งการกระทำอย่างอื่นประกอบด้วยจึงจะต้องด้วยความผิดลหุโทษที่กำหนดองค์ประกอบไว้สำหรับความผิดฐานนั้น ๆ

ในต่างประเทศมีการให้บริการหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินมาเป็นเวลานานจนมีการพัฒนาให้มีการให้บริการในลักษณะที่ส่วนใหญ่จะเป็นหมายเลขเดียวกันเพื่อรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน เช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกาใช้หมายเลข 911 ในประเทศแถบยุโรปใช้หมายเลข 112 เป็นต้น แต่ในแต่ละประเทศก็ประสบปัญหาการโทรเข้าไปในบริการหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินโดยไม่มีเหตุฉุกเฉินจนเป็นอุปสรรคในการให้บริการ ไม่ว่าจะเป็นประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ หรือประเทศสิงคโปร์

ประเทศสหรัฐอเมริกาประสบปัญหาการโทรศัพท์ไปป่วนหรือกลั่นแกล้งที่หมายเลขฉุกเฉิน 911 อยู่บ่อยครั้งเรียกกันว่า "Prank 911 Calls" โดยในจำนวนนี้มักเป็นการโทรของเด็กและเยาวชนที่เล่นโทรศัพท์ มีทั้งจากการโทร

จากเบอร์โทรศัพท์บ้านและโทรศัพท์เคลื่อนที่ สถานที่ที่มีการใช้โทรศัพท์เพื่อโทรป่วนหรือแกล้งมักจะเป็นบริเวณใกล้โรงเรียน ใกล้ห้างสรรพสินค้า ใกล้สถานที่เล่นโบว์ลิ่ง กรณีโทรป่วนหรือกลั่นแกล้งที่รุนแรงของเด็กและเยาวชน จึงมักจะเป็นกรณีโทรแจ้งว่ามีอาการบาดเจ็บในโรงเรียน เพราะจะทำให้มีการส่งให้แพทย์ผู้คนออกจากโรงเรียนและมีการยกเลิกชั้นเรียน นักเรียนหลายคนใช้การโทรศัพท์แจ้งว่ามีเหตุร้ายในโรงเรียน เพื่อเป็นเทคนิคที่จะได้ไม่ต้องทดสอบในวันที่ตนเองไม่พร้อมหรือไม่ได้เตรียมตัวมา (Rana Sampson, 2002)

ประเทศสหรัฐอเมริกาในแต่ละมลรัฐมีการกำหนดให้การโทรเข้าไปยังหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน 911 เพื่อวัตถุประสงค์อื่นใดนอกเหนือจากการรายงานเหตุฉุกเฉิน ย่อมเป็นเหตุให้ผู้กระทำการนั้นต้องมีความรับผิดชอบตามกฎหมายโดยมีทั้งความรับผิดชอบอาญาและความรับผิดชอบแพ่งในส่วนของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ โดยไม่มีเหตุฉุกเฉินที่แท้จริง เช่น ค่าใช้จ่ายในการส่งเจ้าหน้าที่ไปยังจุดเกิดเหตุที่ได้รับแจ้ง เป็นต้น ตัวอย่างของมลรัฐในสหรัฐอเมริกาที่มีกฎหมายกำหนดความรับผิดชอบของการใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยไม่มีเหตุฉุกเฉิน เช่น มลรัฐแคลิฟอร์เนีย การโทรหมายเลขฉุกเฉินด้วยเจตนาสร้างการรบกวนหรือรำคาญต่อบุคคลใด เช่น การโทรไปหมายเลขฉุกเฉิน 911 แล้วแจ้งว่าบ้านของเพื่อนบ้านกำลังมีไฟไหม้ แต่ปรากฏว่าไม่เป็นความจริง ผู้โทรเช่นนี้จะถูกปรับไม่เกิน 1,000 เหรียญ หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ อันเป็นความผิดลหุโทษ แต่อัตราโทษอาจเพิ่มขึ้นได้หากการกระทำนั้นก่อให้เกิดบุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ นอกจากนั้น การโทรซ้ำ ๆ ไปยังหมายเลขฉุกเฉิน 911 โดยไม่มีเหตุฉุกเฉิน จะถูกปรับระหว่าง 50 เหรียญ ถึง 250 เหรียญ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนครั้งของการโทร อนึ่ง การโทรหมายเลขฉุกเฉิน 911 โดยไม่มีเหตุฉุกเฉิน แต่เจ้าหน้าที่รับแจ้งเหตุเชื่อว่ามีความร้ายแรง จึงส่งหน่วย SWAT เข้าไปให้ความช่วยเหลือ เรียกกันว่า “Swatting” ซึ่งมักจะเกิดขึ้นกับผู้มีชื่อเสียงที่ตกเป็นเหยื่อของการโทรแจ้งเหตุฉุกเฉินโดยไม่มีเหตุฉุกเฉิน ตัวอย่างของดาราที่ตกเป็นเหยื่อในการกระทำเช่นนี้ เช่น Tom Cruise, The Kardashians, Chris Brown, Miley Cyrus, Justin Bieber and Clint Eastwood ส่วนในมลรัฐเวอร์จิเนีย กำหนดให้การโทรไปยังหมายเลขฉุกเฉิน 911 โดยไม่มีเหตุฉุกเฉินเป็นความผิดลหุโทษชั้นที่ 1 (class 1 misdemeanor) ซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี ปรับไม่เกิน 2,500 เหรียญ หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากนั้น ในบางเมืองในมลรัฐวอชิงตันยังได้มีการกำหนดกฎหมายในเรื่องนี้ไว้อย่างเป็นทางการ เช่น เมือง Edmonds ของ Seattle ได้มีการกำหนดไว้ในกฎหมายชื่อว่า “Edmonds City Code and Community Development Code” ไว้เป็นบทที่ 5.21 (Chapter 5.21) การใช้หมายเลข 911 หรือระบบฉุกเฉินโดยไม่ชอบ (Misuse of the 911 or Emergency Call System) โดยมีการกำหนดไว้อยู่ 6 มาตราสำคัญ โดยมีสาระสำคัญ คือ

ประการแรก บทบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะลดจำนวนการโทร โดยมีขอบในระบอบหมายเลขฉุกเฉิน 911 ที่เกิดขึ้นในเมือง อันทำให้เกิดการสิ้นเปลืองทรัพยากรของเมือง และทำให้เกิดความเสี่ยงในเรื่องความปลอดภัย โดยการทำให้มีการแก้ไขปัญหานี้ให้ถูกต้องอันรวมไปถึงการกำหนดค่าธรรมเนียมและการกำหนดวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการหยุดยั้งผู้ที่กระทำการใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยไม่ชอบ (มาตรา 5.21.010)

ประการที่สอง “การใช้ระบบหมายเลข 911 โดยมิชอบ” หมายถึง การร้องขอไปยังบริการหมายเลขฉุกเฉิน โดยไม่มีเหตุฉุกเฉินอยู่ และผู้ร้องขอนั้นไม่ได้มีเจตนาสุจริตเป็นพื้นฐาน (a good faith basis) ในการร้องขอความช่วยเหลือ (มาตรา 5.21.020)

ประการที่สาม เป็นสิ่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายสำหรับบุคคลใดที่ใช้ระบบหมายเลข 911 โดยมิชอบ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามีเจตนาสุจริต มีเหตุผลอย่างสมควรในการร้องขอไปยังบริการหมายเลขฉุกเฉิน (มาตรา 5.21.030)

ประการที่สี่ เว้นแต่จะมีการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในบทนี้หรือโดยบทบัญญัติของมลรัฐ บุคคลที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติในส่วนนี้จะต้องระวางโทษในระดับลหุโทษ โดยจะต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 เหรียญ และหรือจำคุกไม่เกิน 90 วัน

จากที่กล่าวมาทำให้มีประเด็นปัญหาที่น่าสนใจศึกษาในประเทศไทยว่า การใช้หมายเลขลูกเงิน โดยไม่มีเหตุลูกเงินที่เกิดจากการตั้งใจโทรไปป่วนหรือแกล้ง ควรที่จะกำหนดให้ผู้กระทำมีความรับผิดชอบทางอาญาและทางแพ่ง โดยเฉพาะหรือไม่ อย่างไร ในประเด็นปัญหานี้ ในเบื้องต้นตามกฎหมายไทยปัจจุบันยังไม่มีกำหนดความผิดทางอาญาและความรับผิดชอบทางแพ่งไว้เป็นการเฉพาะในการโทรไปยังหมายเลขลูกเงิน โดยไม่มีเหตุลูกเงิน แต่อย่างไรก็ดี ในปี 2558 คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2558 ได้มีมติอนุมัติหลักการให้มีหมายเลขโทรศัพท์ลูกเงินหมายเลขเดียวตามมาตรฐานสากล โดยเป็นการให้ความเห็นชอบ ร่างพระราชบัญญัติหมายเลขโทรศัพท์ลูกเงินแห่งชาติ พ.ศ. ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ทั้งนี้ ให้กระทรวงสาธารณสุขและสำนักงานตำรวจแห่งชาติไปพิจารณาหาข้อยุติเกี่ยวกับการเลือกหมายเลขที่เป็นหมายเลขสากล แล้วแจ้งผลการพิจารณาไปที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อประกอบการตรวจพิจารณาต่อไป หากผลการพิจารณาสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติเสนอให้ส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป หากผลการพิจารณาแตกต่างจากร่างพระราชบัญญัติที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติเสนอ ให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ต่อมาดูเหมือนแนวคิดในการตราเป็นร่างพระราชบัญญัติหมายเลขโทรศัพท์ลูกเงินแห่งชาติ พ.ศ. เพื่อเป็นกฎหมายเฉพาะเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงไป โดยมีการกำหนดในเรื่องหมายเลขโทรศัพท์ลูกเงินแห่งชาติไว้เป็นส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคม พ.ศ.2553 โดยมีการเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยมีส่วนหนึ่งเกี่ยวกับเลขหมายโทรศัพท์ลูกเงินแห่งชาติ และมีการเผยแพร่ร่างพระราชบัญญัตินี้เพื่อรับฟังความคิดเห็น โดยมีการกำหนดความผิดไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ว่า

“มาตรา 47/5 ผู้ใดใช้หรือเรียกเลขหมาย โทรศัพท์ลูกเงินแห่งชาติ โดยไม่มีเหตุลูกเงินหรือมีพฤติกรรมอันเป็นการก่อกวนการปฏิบัติงานของผู้รับแจ้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นการแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จหรือเป็นเหตุให้ผู้รับแจ้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือหรือระงับเหตุลูกเงิน หรือประชาชนเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามมาตรา นี้ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

แต่อย่างไรก็ดี เมื่อยังไม่มี การประกาศใช้กฎหมายที่มีการกำหนดความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงิน โดยไม่มีเหตุลูกเงินไว้เป็นการเฉพาะ ก็ยังคงมีประเด็นที่ควรจะได้ต้องได้รับการศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดความผิดทางอาญาและความรับผิดชอบทางแพ่งไว้เป็นการเฉพาะสำหรับการใช้หมายเลขลูกเงิน โดยไม่มีเหตุลูกเงินหรือไม่ อย่างไร รวมทั้งจะเป็นการศึกษาว่า การกำหนดความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงิน โดยไม่มีเหตุลูกเงินที่กำหนด

ไว้ในร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคดีความดีและกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายของ มลรัฐต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา กฎหมายประเทศอังกฤษและกฎหมายของประเทศสิงคโปร์เพื่อนบ้านใกล้เคียงกับ ประเทศไทย ซึ่งจากผลการศึกษาวินิจฉัยนี้จะนำไปสู่การเสนอแนะให้ประเทศไทยกำหนดความผิดอาญาและความรับผิดชอบ ทางแพ่งในกรณีของการใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยมิชอบ รวมทั้งเสนอแนะเนื้อหาของกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการ กำหนดความผิดของการใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยไม่มีเหตุฉุกเฉินในร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคดีความดีและ กำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.ที่มีความ เหมาะสมสำหรับประเทศไทยและมีประสิทธิภาพในการยับยั้งผู้ที่กระทำการใช้หมายเลขฉุกเฉิน โดยมิชอบ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยไม่มีเหตุฉุกเฉิน ลักษณะของการใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย และประเภทของการใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- 2) เพื่อศึกษาถึงแนวคิดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดความผิดทางอาญา อันได้แก่ แนวคิดทฤษฎีที่ เกี่ยวข้องการลงโทษทางอาญา และศึกษาแนวคิดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดความรับผิดชอบทางแพ่งของการ ใช้ หมายเลขฉุกเฉิน โดยมิชอบ
- 3) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคดีความดีและกำกับการประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในส่วนที่ว่าด้วยการกำหนดความผิดของ การใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยไม่มีเหตุฉุกเฉิน โดยเปรียบเทียบกับกฎหมายไทยในปัจจุบันและต่างประเทศ และ เสนอแนะแนวทางการกำหนดโทษที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปโดยมี ประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

3. การดำเนินการวิจัย

ในการทำวิทยานิพนธ์นี้ผู้ศึกษาจะดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เอกสาร (documentary research) โดย ศึกษารวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารตำรา บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และสื่อทางอินเทอร์เน็ตที่ เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยให้เข้าใจถึงสภาพปัญหาและสามารถค้นคว้าหาแนวทางแก้ไขปัญหของการใช้หมายเลขฉุกเฉินโดย มิชอบ

4. ผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์การกำหนดความผิดและโทษเกี่ยวกับการใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยมิชอบ พบว่า ประการแรกวิเคราะห์เปรียบเทียบการกำหนดความผิดและโทษเกี่ยวกับการใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยมิชอบ ในประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และสิงคโปร์ พบว่า

- 1) ในประเด็นผู้ที่ถูกกำหนดให้ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยมิชอบ กฎหมายทั้ง สามประเทศกำหนดไปในทิศทางเดียวกันโดยกำหนดให้ผู้ใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยมิชอบต้องมีความผิดในทางอาญา แต่มีความแตกต่างกันในการกำหนดให้บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องต้องมีความรับผิดชอบในทางอาญาด้วย โดยในประเทศอังกฤษ

ไม่มีการกำหนดให้ผู้ที่เป็นเจ้าของหรือครอบครองโทรศัพท์ที่ใช้ในการกระทำความผิดต้องมีความรับผิดชอบในทางอาญา แต่ประเทศสหรัฐอเมริกากฎหมายของมลรัฐและในประเทศสิงคโปร์ได้มีการกำหนดความผิดสำหรับผู้ที่เป็นเจ้าของหรือครอบครองโทรศัพท์ที่ใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขฉุกเฉิน โดยมิชอบ แต่อย่างไรก็ตามในประเทศสหรัฐอเมริกาในบางมลรัฐได้มีการกำหนดให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองผู้เยาว์ต้องร่วมรับผิดชอบกับผู้เยาว์ที่ได้กระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขฉุกเฉิน โดยมิชอบ (เฉพาะไทยปรับ) ในขณะที่ประเทศอังกฤษและสิงคโปร์ไม่ได้กำหนดความรับผิดชอบสำหรับบิดามารดาหรือผู้ปกครองดังเช่นสหรัฐอเมริกา

เมื่อพิจารณาถึงการที่ต่างประเทศมีการกำหนดความผิดสำหรับการใช้หมายเลขฉุกเฉิน โดยมิชอบ นั้น สะท้อนให้เห็นว่า เป็นการนำทฤษฎีในการคุ้มครองสังคมมาใช้เพื่อจัดระเบียบสังคม (Social Order) (คณิต ณ นคร 2560, น. 63-64) เพื่อควบคุมความประพฤติของบุคคลในสังคมให้มีการใช้หมายเลขฉุกเฉินเมื่อมีเหตุฉุกเฉินเท่านั้น นอกจากนั้น การกำหนดให้การใช้หมายเลขฉุกเฉิน โดยมิชอบเป็นความผิดนั้น ยังเป็นการสอดคล้องกับทฤษฎีในการปราบปรามและการป้องกันการกระทำความผิดอีกด้วย เพราะในต่างประเทศที่ศึกษามาในรายงานการวิจัยนี้จะพบข้อเท็จจริงว่า ต่างก็ประสบปัญหาของการใช้หมายเลขฉุกเฉิน โดยมิชอบ ทำให้ระบบการให้ความช่วยเหลือฉุกเฉินมีปัญหาได้หากมีกรณีฉุกเฉินที่แท้จริง การที่มีกฎหมายกำหนดความผิดไว้ย่อมเป็นการปราบปรามผู้กระทำการใช้หมายเลขฉุกเฉิน โดยมิชอบ และในขณะเดียวกันก็เป็นการป้องกันไม่ให้บุคคลอื่นกระทำความผิดในการใช้หมายเลขฉุกเฉิน โดยมิชอบอีกด้วย รวมตลอดทั้งการกำหนดความผิดในการใช้หมายเลขฉุกเฉิน โดยมิชอบนี้ยังเป็นการคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมาย (Rechtsgut (ภาษาเยอรมัน); Legal Interest (ภาษาอังกฤษ)) อีกด้วย (คณิต ณ นคร, 2560, น. 160) โดยประโยชน์ที่กฎหมายคุ้มครองในเรื่องหมายเลขฉุกเฉินนี้ คือ การให้หมายเลขฉุกเฉินสามารถบรรลุเป้าหมายของการเป็นหมายเลขฉุกเฉินที่จำต้องมีการใช้เมื่อมีเหตุฉุกเฉินเท่านั้น

2) ลักษณะของการกระทำที่เป็นความผิดในทางอาญาเกี่ยวกับการใช้หมายเลขฉุกเฉิน โดยมิชอบ

2.1) ทั้งสามประเทศมีความสอดคล้องตรงกันว่าจะต้องเป็นการกระทำความผิดโดยเจตนา

2.2) จุดที่กำหนดให้เกิดความรับผิดชอบในทางอาญาของกฎหมายมลรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ กำหนดให้มีความผิดเมื่อมีการโทรไปยังหมายเลขฉุกเฉิน โดยมิชอบ ในขณะที่ประเทศสิงคโปร์กำหนดจุดที่ต้องรับผิดชอบอย่างละเอียด โดยเมื่อโทรไปก็จะต้องมีความผิดและกำหนดโทษไว้ในระดับหนึ่ง แต่หากโทรไปและเจ้าหน้าที่รับสายก็จะมีการกำหนดความผิดและอัตราโทษไว้อย่างหนึ่ง

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของการกระทำที่เป็นความผิดในทางอาญาเกี่ยวกับการใช้หมายเลขฉุกเฉิน โดยมิชอบของทั้งสามประเทศ จะพบว่า ไม่ใช่ความผิดอาญาที่เป็นความผิดในตัวเอง (Mala in Se) เพราะไม่ใช่ความผิดที่มีอยู่ตามธรรมชาติที่มนุษย์สามารถรู้ได้ด้วยตนเองว่าการกระทำเช่นนี้เป็นความผิดโดยอาศัยสามัญสำนึกของวิญญูชน แต่เป็นความผิดอาญาที่เป็นความผิดเพราะกฎหมายห้าม (Mala Prohibita) เพราะเป็นความผิดจากการกระทำที่ต้องห้ามตามบทบัญญัติที่กฎหมายได้กำหนดไว้ ซึ่งกฎหมายอาญาต้องห้ามไม่ให้กระทำในกรณีนี้ไม่ถือว่าเป็นความผิดอาญาที่เป็นความชั่วร้ายตามธรรมชาติ แต่ถือเป็นความผิดเนื่องจากการกระทำที่ต้องห้ามตามบทบัญญัติ โดยสามัญสำนึกของวิญญูชนอาจคิดเห็นได้ว่าสิ่งนั้นไม่ใช่ความชั่วร้ายที่จะกระทำ แต่กฎหมายก็ถือว่าการฝ่าฝืนข้อห้ามเช่นนั้นเป็นความผิด

3) ในเรื่องอัตราโทษกฎหมายของทั้งสามประเทศกำหนดไว้สอดคล้องตรงกันให้มีความรับผิดชอบทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ แต่มีอัตราโทษที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ นอกจากนั้นหากการโทรไปยังหมายเลข

ลูกเงิน โดยมิชอบก่อให้เกิดความรับทางอาญาอื่นก็มีการกำหนดให้ต้องรับโทษในความผิดนั้น ๆ อนึ่ง ในบางมลรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกามีการกำหนดวิธีการลงโทษอื่นไว้ด้วย เช่น การให้ทำบริการสาธารณะ การให้เข้ารับการศึกษาอบรม เป็นต้น

เมื่อพิจารณาถึงอัตราโทษในกฎหมายของทั้งสามประเทศ จะพบว่า ไม่ได้มีการกำหนดอัตราโทษของการใช้หมายเลขลูกเงิน โดยมิชอบไว้ในระดับสูง หากแต่จะอยู่ในระดับลหุโทษ ซึ่งอาจมีอัตราโทษที่แตกต่างกันไปตามแต่ละประเทศ

4) กรณีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงิน โดยมิชอบซ้ำอีก ในบางมลรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกามีการกำหนดให้ต้องรับโทษหนักขึ้น ในขณะที่กฎหมายของประเทศอังกฤษและสิงคโปร์ไม่มีบทบัญญัตินี้อย่างชัดเจน

5) การชดใช้ค่าเสียหายจากการใช้หมายเลขลูกเงิน โดยมิชอบบางมลรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกามีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนให้ผู้ที่กระทำความผิดดังกล่าวต้องรับผิดชอบในกรณีที่มีการตอบสนองจากเจ้าหน้าที่ต่อกรณีลูกเงินที่ไม่จำเป็น

ประการที่สอง วิเคราะห์เปรียบเทียบการกำหนดโทษสำหรับความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงิน โดยมิชอบในต่างประเทศกับประเทศไทย พบว่า

ประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และสิงคโปร์ ต่างประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงิน โดยมิชอบ และได้มีการบัญญัติให้การใช้หมายเลขลูกเงิน โดยมิชอบเป็นความผิดทางอาญาไว้เป็นการเฉพาะ โดยอาจอยู่ในกฎหมายเฉพาะเรื่องหรือกฎหมายอาญาหลัก แต่ในประเทศไทยไม่มีการบัญญัติไว้จึงต้องปรับฐานความผิดกับกฎหมายที่มีอยู่ ก่อให้เกิดปัญหาความไม่ชัดเจนว่าบทบัญญัติเหล่านั้นจะนำมาปรับใช้ได้เพียงใด

ประการที่สาม วิเคราะห์เปรียบเทียบความผิดทางอาญาและความรับผิดทางแพ่งตามกฎหมายไทยในปัจจุบัน และตามร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ว่าด้วยการกำหนดความผิดและโทษเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงิน โดยมิชอบ พบว่า

1) ความผิดฐานก่อความเดือดร้อนรำคาญตามมาตรา 397 ประมวลกฎหมายอาญาไม่ใช้บทบัญญัติที่กำหนดความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงิน โดยมิชอบโดยเฉพาะ ดังนั้นการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงิน โดยมิชอบจึงต้องอาศัยพฤติการณ์ที่เป็นองค์ประกอบความผิดแห่งบทบัญญัติในมาตรานี้ แต่อย่างไรก็ตาม การนำบทบัญญัตินี้ดังกล่าวมาใช้อาจยังไม่ชัดเจนว่าจะต้องด้วยลักษณะของการกระทำความผิดกรณีที่มีการใช้หมายเลขลูกเงิน โดยมิชอบหากเพียงแต่มีการ โทรมเพียงครั้งสองครั้ง แต่ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้มีการกำหนดความผิดและโทษเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงิน โดยมิชอบไว้โดยเฉพาะ ดังนั้น เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นบุคคลที่กระทำความผิดจึงต้องรับโทษตามที่กำหนดไว้โดยไม่ต้องมีพฤติการณ์อื่นประกอบ

2) ความผิดฐานก่อความเดือดร้อนรำคาญในประมวลกฎหมายอาญาเป็นบทบัญญัติซึ่งอยู่ในภาคความผิด ลหุโทษ อัตราโทษจึงเบากว่าอัตราโทษที่กำหนดในร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ว่าด้วยการกำหนดความผิดและโทษเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงิน โดยมิชอบ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะ ดังนั้น การลงโทษผู้กระทำ

ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาอาจทำให้การลงโทษทางอาญาไม่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตามวัตถุประสงค์การลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ (Deterrence) อันมีหลักการลงโทษต่อตัวผู้กระทำผิดให้มีความเข็ดหลาบไม่กล้ากระทำความผิดอีก แต่ในขณะที่เดียวกันยังคำนึงถึงผลกระทบต่อประชาชนทั่วไปที่ได้พบเห็นการลงโทษเมื่อมีการกระทำความผิด ทำให้เกิดความเกรงกลัวและเกิดความยับยั้งชั่งใจไม่กล้ากระทำความผิดอย่างเดียวกันอีก (ธานี วรภัทร์, 2558, น. 35)

ประการที่สี่ ปัญหาการกำหนดความผิดและโทษเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงินโดยมิชอบตามร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เมื่อเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวกับต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ สิงคโปร์ พบว่า

1) ในประเทศสหรัฐอเมริกาในแต่ละมลรัฐได้มีการกำหนดความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงินโดยมิชอบไว้ทั้งในประมวลกฎหมายอาญาหลักของมลรัฐและในกฎหมายเฉพาะ ส่วนประเทศอังกฤษมีการกำหนดความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงินโดยมิชอบไว้ในกฎหมายเฉพาะเรื่อง โดยมีการกำหนดความผิดไว้ในพระราชบัญญัติโทรคมนาคม ค.ศ.2003 (Communications Act 2003) และประเทศสิงคโปร์มีการกำหนดความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงินโดยมิชอบไว้โดยเฉพาะโดยรวมอยู่ในส่วนหนึ่งของความผิดเบ็ดเตล็ดของรัฐบาลบัญญัติเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและเหตุรำคาญ ดังนั้น การที่ประเทศไทยได้กำหนดความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงินโดยมิชอบไว้เป็นส่วนหนึ่งในร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จึงสอดคล้องกับต่างประเทศ

2) ลักษณะของการกำหนดความผิด (เจตนาหรือไม่เจตนา) ในประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และสิงคโปร์ ต่างกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงินโดยมิชอบ ต้องเป็นการกระทำโดยเจตนา ในประเทศไทยเมื่อพิจารณาความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงินโดยมิชอบในร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แล้วพบว่าผู้ใช้หรือเรียกเลขหมายลูกเงินแห่งชาติโดยมิชอบจะมีความผิดตามร่างพระราชบัญญัตินี้เมื่อได้กระทำโดยเจตนา

3) อัตราโทษ ในประเทศสหรัฐอเมริกาในแต่ละมลรัฐได้มีการกำหนดโทษสำหรับความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงินโดยมิชอบไว้เป็นความผิดลหุโทษ แต่ความผิดลหุโทษในแต่ละมลรัฐนั้นมีความแตกต่างกัน และมีทั้งโทษปรับและโทษจำคุก ส่วนในประเทศอังกฤษกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาโดยมีอัตราโทษจำคุกและปรับ หากการใช้หมายเลขลูกเงินโดยมิชอบเป็นเหตุให้เกิดผลอื่นใดอีก เช่น การโทรนั้นเป็นการคุกคาม ทำให้กลัว หรือทำให้เกิดความกังวลใจ ผู้กระทำก็อาจยังต้องรับผิดตามพระราชบัญญัติความสงบเรียบร้อยของประชาชน ค.ศ.1986 (Public Order Act 1986) ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 4A หากกระทำโดยเจตนา ซึ่งกำหนดโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกินเกณฑ์มาตรฐานระดับที่ 5 หรือทั้งจำและปรับ ตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติความยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice Act 1982)) และในมาตรา 5A หากกระทำโดยไม่เจตนา ต้องระวางโทษปรับไม่เกินกว่าอัตราที่กำหนดไว้สำหรับมาตราโทษปรับระดับที่ 3 (เท่ากับไม่เกิน 1,000 ปอนด์ ตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติความยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice Act 1982)) อนึ่ง ในประเทศสิงคโปร์กำหนดอัตราโทษเมื่อมีการใช้หมายเลขลูกเงินโดยมิชอบ แม้จะยังไม่มีการตอบสนองจากเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเหตุลูกเงิน โดยได้กำหนดโทษปรับไม่เกิน 5,000 เหรียญสิงคโปร์ หรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งปรับและจำ หากมีการตอบสนองจากเจ้าหน้าที่ผู้

ให้บริการเหตุดอกเงิน ผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงินโดยมิชอบจะต้องรับโทษหนักขึ้น ซึ่งได้กำหนดโทษปรับไม่เกิน 10,000 เหรียญสิงคโปร์ หรือจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือทั้งจำและปรับ หากเป็นการใช้โทรศัพท์สาธารณะเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงินโดยมิชอบ ต้องรับโทษอีกหนึ่งเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับการใช้หมายเลขลูกเงินโดยมิชอบ ประการสุดท้ายได้กำหนดความผิดสำหรับผู้ที่เป็นเจ้าของหรือครอบครองโทรศัพท์ที่ใช้เพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขลูกเงินโดยมิชอบต้องรับโทษปรับสำหรับความผิดนั้น

สำหรับประเทศไทยกำหนดความผิดทางอาญาสำหรับการใช้หมายเลขโทรศัพท์ลูกเงินโดยไม่มีเหตุดอกเงินไว้ใน 2 ฐาน ได้แก่ ความผิดอาญาฐานแรก ฐานใช้หรือเรียกเลขหมายโทรศัพท์ลูกเงินแห่งชาติโดยไม่มีเหตุดอกเงินหรือมีพฤติกรรมอันเป็นการก่อกวนการปฏิบัติงานของผู้รับแจ้ง เป็นความผิดอาญา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ความผิดอาญาฐานที่สอง ฐานใช้หรือเรียกเลขหมายโทรศัพท์ลูกเงินแห่งชาติโดยไม่มีเหตุดอกเงินหรือมีพฤติกรรมอันเป็นการก่อกวนการปฏิบัติงานของผู้รับแจ้ง เป็นการแจ้งข้อมูลเท็จหรือเป็นเหตุให้ผู้รับแจ้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือหรือระงับเหตุดอกเงิน หรือประชาชนเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

4) มาตรการเสริม มีเพียงประเทศสหรัฐอเมริกาในบางมลรัฐที่มีการกำหนดวิธีการลงโทษอื่นสำหรับความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขโทรศัพท์ลูกเงิน โดยมิชอบ เช่น ให้ดุลพินิจผู้พิพากษาที่จะกำหนดวิธีการลงโทษอื่น เช่น การให้ทำบริการสาธารณะ การให้เข้ารับการศึกษาอบรม เป็นต้น (มลรัฐนอร์ทแคโรไลนา (North Carolina)) ส่วนประเทศอังกฤษ สิงคโปร์ และประเทศไทย มิได้มีการกำหนดวิธีการลงโทษอื่นสำหรับความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขโทรศัพท์ลูกเงินโดยมิชอบ

5) การกำหนดให้ชดใช้ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้หมายเลขโทรศัพท์ลูกเงินโดยมิชอบ ในประเทศสหรัฐอเมริกาในบางมลรัฐมีการกำหนดให้มีการชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากการใช้หมายเลขลูกเงินโดยมิชอบไว้สำหรับประเทศอังกฤษ สิงคโปร์ และประเทศไทย มิได้กำหนดให้มีการชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากการใช้หมายเลขลูกเงิน โดยมิชอบ

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การใช้หมายเลขลูกเงินโดยมิชอบในประเทศไทยในปัจจุบันไม่มีการกำหนดให้การใช้หมายเลขลูกเงินโดยมิชอบเป็นความผิดเฉพาะ ทำให้ต้องมีการปรับใช้กับบทบัญญัติทั่วไปที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 397 ความผิดฐานก่อความเดือดร้อนรำคาญ ซึ่งมีความไม่ชัดเจนเพียงพอ อีกทั้งกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่ให้บริการหมายเลขลูกเงินประสงค์จะเรียกค่าสินไหมทดแทนจากการใช้หมายเลขลูกเงิน โดยมิชอบก็อยู่ภายใต้หลักความรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งทำให้หน่วยงานรัฐมีภาระหนักในการพิสูจน์ความรับผิด อนึ่ง ปัจจุบันแม้จะมีการร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่กำหนดความผิดและโทษของการใช้หมายเลขลูกเงินโดยมิชอบไว้เป็นการเฉพาะ แต่การกำหนดความผิดดังกล่าวนี้ยังไม่สอดคล้องและไม่ช่วยแก้ไขปัญหของการใช้หมายเลขลูกเงินโดยมิชอบได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งยังขาดการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐเรียกค่าสินไหมทดแทนจากผู้ใช้หมายเลขลูกเงินโดยมิชอบไว้เป็นการเฉพาะ

จากผลการศึกษาวิจัย มีข้อเสนอแนะนอกเหนือจากที่มีการกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรร
คลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
ดังนี้

- 1) ควรกำหนดความผิดสำหรับผู้ที่เป็นเจ้าของหรือครอบครองโทรศัพท์ที่ใช้กระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้
หมายเลขฉุกเฉิน โดยมีข้อยกเว้นให้ต้องรับผิดชอบเช่นเดียวกับบุคคลที่กระทำความผิดโดยตรง หากว่าบุคคลนั้นเจตนาให้ใช้
หรือรู้ว่าผู้นั้นจะใช้โทรศัพท์ของตนเพื่อกระทำความผิด
- 2) ควรกำหนดความผิดสำหรับบิดามารดาหรือผู้ปกครองของผู้เยาว์ รวมทั้งบุคคลผู้ดูแลบุคคลวิกลจริตตาม
กฎหมายให้ต้องรับผิดชอบในการยินยอมให้ผู้เยาว์หรือบุคคลวิกลจริตกระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขฉุกเฉิน โดย
มีข้อยกเว้น โดยกำหนดโทษไว้เท่ากับโทษปรับสำหรับความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยมีข้อยกเว้น
- 3) ควรมีการเพิ่มเติมมาตรการเสริมเพื่อใช้กับผู้กระทำความผิด อัน ได้แก่ การให้ทำบริการสาธารณะ การให้
เข้ารับการศึกษาอบรม เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำความผิด
- 4) ควรกำหนดให้บุคคลที่กระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยมีข้อยกเว้นจะต้องชดเชยค่าสินไหม
ทดแทนในกรณีที่มีเจ้าหน้าที่ออกไปตามที่มีการร้องขอต่อเหตุการณ์ที่ไม่มีอยู่จริง โดยทั้งนี้ควรกำหนดให้เป็นความ
รับผิดในลักษณะความรับผิดโดยเคร่งครัด (Strict Liability) กล่าวคือ กำหนดให้ผู้ที่ใช้หมายเลขฉุกเฉินโดยมีข้อยกเว้น
ต้องรับผิดเมื่อมีการโทร ไปยังหมายเลขฉุกเฉิน โดยไม่มีเหตุฉุกเฉิน โดยไม่ต้องให้มีการพิสูจน์เรื่องความจงใจของผู้ที่
จะต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทน หากแต่กำหนดเป็นข้อยกเว้นความรับผิดโดยเคร่งครัดว่าให้ผู้โทร ไปยัง
หมายเลขฉุกเฉิน โดยไม่มีเหตุฉุกเฉินต้องรับผิดชอบค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานที่ต้องส่งบุคลากรออกไปปฏิบัติ
หน้าที่โดยไม่มีเหตุฉุกเฉิน เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนเองไม่ได้กระทำโดยจงใจ

เอกสารอ้างอิง

กนิษฐ์ น. นคร. (2560). *กฎหมายอาญาทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

พ.ต.อ.สมประสงค์ เข้นท้วม. (2549). *191 ค่วนฉุกเฉิน เบอร์โทร. อันตราย*. สืบค้น 2559, 13 เมษายน, จาก

www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9490000008167

พ.ต.อ.สรรคพิสิฐ เข้มเกษร. (2556). *โทรป่วน!!! ก่อนวัน '191'*. สืบค้น 14 เมษายน 2559, จาก <http://goo.gl/KeSBER>

ธานี วรภัทร์. (2558). *หลักกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษจำคุก*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

Rana Sampson. (2002). *Misuse and Abuse of 911*. Retrieved from www.popcenter.org/problems/911_abuse/